

„Застава“ излази сваки дан два пута, а недељом и понедељником једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот. за четврт године 7 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 2 кр. 98 пот. на четврт године 8 круна 75 пот. За Аустрију и све остале земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: за пола године 4 круне, на целу годину 4 круне, а за стран: земље годишње 6 круна 50 пот.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

# ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

(Вечерњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДВОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке прете оваких ситних слова.

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чавића Администрација „Заставе“ налази се у кући, где је Милетићева штамарија у главној ул. бр. 22. Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Рукописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-контото 12008.

## Најамница босанске владе.

Сарајево 24. јула

Франково „Хрватско Право“ сву половицу свог простора готово редовно уступа разним дописима из Босне и Херцеговине. Ти дописи су само грдња свега што је српског у овим земљама. Дописи су већином без потписа а фабрицирају се, као да их муслимани пишу. Међутим блажени, који верују. У најновије вријеме у том босанском дијелу Франкова листа дигла се права хајка на муслиманског првака и родољуба Шерифа ефендију Арнаутовића. Хоће да га оваља ма му је уваљудна мука. Уз Арнаутовића је у Босни и Херцеговини све што је честито међу муслиманима и који не могу да поднесу свега што сарајевска мусала хоће да проведе на штету народа.

Читав начин писања „Хрватског Права“ о приликама у Босни и Херцеговини даје томе листу билигг аваничног листа босанске владе. Мегни камен смутње међу Муслимане и православне Србе, то је стално правило сарајевске мусале. Франков лист служи тој мисли колико игда може. Франков лист се у томе натјече са Штадлеровим „Хрватским Дневником“. Оба се натјечу у најпростијим грдњама свега што је српско, оба помажу мусалу, да сузбију међу муслиманима здраву мисао о споразуму са Србима православним. Да на тај начин та два хрватска листа најмање служе хрватском народу, то само њих два не виде и не ће да знаду. Хрватско име излажу тако големом претиру у Босни и Херцеговини а својим нападајима на муслимане и православне само јачају мисао његовог међусобног зближења. Хрватска штампа треба да сузбија та обијесна јуришања на тамошњи народ. Сарајевска мусала би мекша била у поступцима према народу свију трију вјера, мање би га извржавала нападају туђинаца и њихових капитала, кад не би било овакових изро-

да, какове одгајају „Хрватско Право“ и „Хрватски Дневник“. Да, јер на срамоту хрватског имена, у Босни је и интелегентнијих Хрвата, чиновника професора, учитеља, који ударају у жице Франкове и Штадлерове

Франку и Штадлету вије мио споразум Срба и Хрвата у Хрватској, Славонији и Далмацији, с тога јаче се упињу, да расире страсти мржње у Босни и Херцеговини, ве би ли те страсти и опет преса дели преко Саве и Уне.

Они знаду коме служе. Они знаду, да је Хрватство у Босни незнатна чињеница на још у свађи с браћом својом поготово Њихово служење одје и та чињеница која је значајна по Франков лист, а та је: Франк не уста никад против владе босанске, да осуди њезина насиља и неправде које чине вароуду. Не само то, него Франков лист дигао је и дрвље и камење на дра Кресојевића, што је узео пред делегацијама у заштиту народу у Босни и Херцеговини.

Треба ли још очитије кавати, коме Франково „Хрватско Право“ служи својим писањем? Стога га мусала на товари импортира у Босну и Херцеговину и дијели га као аљву. Уортачио се Франк са босанском владом, он зна и зашто.

Него, занат, кога ћера и „Хрв. Право“ и „Хрв. Дневник“ уродиће противним. О томе ће се увјерити ти непријатељи народни.

„Босанско херцеговачки Гласник“ потпуно правилно оцењује таково писање Франк ва (и Штадлерова) листа ријечима да таково писање „иде више на удар германизаторској бечкој и сарајевској мусали, него ли народној ствари“. Ово је свједоцба с компетентне стране, којој немамо шта додати.

## Народне књижнице.

Живо пратећи покрет за оснивање народних књижница с великим сѣм интересовањем прочитао правила сомборске народне књижнице „Напредак“ са пропратницом Бенива у 143 броју „Заставе“. Са пуним правом истичући важност оснивања народних књижница — као једног најуспешнијег средства за ширење просвете у најшире народне слојеве — спомиње Бенив једино хвалевредни рад бечког академског друштва „Зре“ око оснивања народних књижница. Исто је тако информисан и професор Михајловић у „Бранковом Колу“. Познато је већ и у јавности, да је учинен корак ближе к остварењу идеје о народним књижницама. Загребачка академска омладина на челу са својим друштвом „Бегушем“ — још док се ово звало „Сивџелић“ — увидивши велику важност народних књижница и потребу организованог рада покренула је то питање и њеном иницијативом основао је „Друштво за оснивање народних књижница“ у Загребу и изабран привремени одбор, у који су ушли многи одлични грађани загребачки и омладинци. Том је одбору поверена задаћа да затражи од владе концесију, састави правила и удеси читав план за рад. Одбор је извршио своју задаћу, члан одбора др Ивковић је саставио правила и она су предана земљавласти у Загребу на потврду пре годину дана. Пуну годину дана проучавала је влада Чавракова та правила и ува све ургирање појединих одборника она су остала ива ње непотврђена. Надати се, да ће нова влада која је дошла на своје место поверењем народа не само дати што пре концесију споменутом друштву, него и потпомогће га, да оно што пре приступи свом племенитом раду.

По правилима поднесеним влади на потврду, друштву ће бити седиште у Загребу, оно ће оснивати и надирати народне књижнице, набављати и разашилати

## ПОДЛИСТАК.

### ПИСМА С ПУТА.

#### Х. У Нишу.

— Ех, сад може да пада шта хоће; могу падати ако хоће, све саме печене ћурке и бутеле са оним најбољим смедеревским вином.

Тако рече отац Кирил, архимандрит и ректор београдске богословије, намештајући се на београдској станици у купеу II. класе вова, што полази после 8 сах. изјутра из Београда за Ниш.

— Што ти је поп; он ти увек сања и прича о неким печеним ћуранима и бутелкама смедеревског, — рече један официр и намести се, смејући се крај архимандрита.

— Јес' јес' — рече други официр; отац Кирил има право. Он ти увек воли само оно, што је лепо, ал' само што је скопчано с коришћу.

— Ех, није, него ћу да сањам, ваљда, само о оном, што је лепо, а од чега се нема никакве користи. Волим ти ја увек превариво, но цвеће.

И онда нам отац Кирил стаде причати понеке ситне приче из калуђерског живота, пуне шале и забаве, а тичу се — јестива и пића.

И весео смех се разлегао по купеу, све док једном возовођа не даде знак, те на звонцу не одјекну и трећи куцањ, а машиновођа звижну у пишталуцу на ма-

шини, те воз поче да лупара и јури према Топчидеру.

После бујне кише, што је онако обилно пала у суботу пред вече по целој Србији, беше пријатна хладовина од ветра, што мало јаче продухиваше кроз отворене прозоре наших кола.

Беше нас у колима свега шесторица. Ја сам ћутао и посматрао своје сапутнике, који се дали у живо расправљање — царинског рата с Аустријом. Једни осуђују Аустрију и њеног грофа Голуховског; други осуђују — владу српску. Најзад утврдише, да овако, како је — не ваља. Заједничку кућу — државу — треба издржавати и помагати. За то треба новаца. А ко ће да да те паре? Селак. А како ће да их да, кад не може да извезе и прода своју стоку? — За то треба то питање о рату што пре да се реши. Али ко и како да изврши и кад да буде то решење „што пре“, на то остадоше одговора дужни ови политичари на путу за раванођење.

Најзад воз стаде и кондуктер објави, да смо на станици Младеновац. Ту нас остави отац Кирил и оде преко Аранђеловачке Бање у своје село, где ће да гради себи летњиковица. А ми све брже јурисмо даље, јер већ код Раље пређосмо највећу — од 12 метара — висину успона, те прешавши још станице: Паланку, Велику Планину и Марковац, стигосмо у Лапово, где ручасмо, а затим преко Јагодине, Ђуприје, Параћина, Сикирице и Ђићевца стигосмо у Сталаћ.

Први свој пут од Београда до Сталаћа, поштов. г. Уредниче, описао сам Вам у једном од својих пређашњих писама. А сад да речем коју о путу од Сталаћа до Ниша.

Од Сталаћа јурисмо великим шумом и клопотом све уз јужну Мораву и мимо небројене то голо, то ретком и гушћом шумом покривене висове, те стигосмо до Ђуниса, познатог историјског места из година за ослобођење Србије. А иза Ђуниса око не може да се нагледа лепих воћњака — поглавито јабуком и шљивом засађених — и изобиљно у разној храни уроделих њива. И што ближе Алексинцу, долина моравска све шира, а поља све лепша и богатија плодним њивама, вртovima и воћњацима. А иза станице Пројача видех и повеће комаде засађене дуваном.

Кад кренусмо из станице Топоница, погледах кроз отворен прозор напред и видех у даљини веома в. сок врх. Ударио главом у облаке, те му се глава једва и види кроз силне облаке, што га опколели. То је Сува Планина иза Ниша, где је чувена Сићевачка Клисура коју ћу, ако Бог да видети, кад се из Ниша кренем за Софију. Сува планина је висока 2150 метара а онај највиши део њен, не протеже се горе у вис, но у дужину, те изгледа као каква огромна, циновска сеченица.

Кад воз стаде у станици: Ниш-Црвени Крст, упадоше ми у очи многе велике зграде. То су касарне. Знак, да је у Нишу смештена многа војска. Рекоше ми после, да је овде има, колико и у Београду.

књиге и водити у опће све послове, који ће на њ спадају као на централну власт. Усвојен је мешовити систем народних књижница т. ј. оснаваће се и сталне народне књижнице и помичне у мањим местима. Руковођење у појединим народним књижницама биће што једноставније. Управа ће се састојати из једног или два лица, која ће подржавати што тешњу везу са централом као њени повереници. Однос појединих народних књижница према централу биће као однос филијале према централу и моће се остваривати као филијале централе без посебне концесије од стране власти и без посебних правила, што ће врло олакшати њено ширење.

Да се народне књижнице не попуњавају којекваким књигама често сумњиве вредности — што се догађа особито код покљонених — потребан нам је каталог књига, које ће се препоручити за народне књижнице као што је то добро истакнуо Михајловић у свом чланку у „Бранковом Кола“ и као што постоји и код других народа, код којих је та институција развијена.

Истина је, да је код нас слабо развијена популарна књижевност нарочито су непопуларисане код нас правне и природно физичке науке, али оно што имамо вредна за препоруку, треба метнути у тај каталог. Заузвемо ли се за оснивање народних књижница и оснујемо ли барем пет стотина народних књижница развиће се и код нас популарна књижевност јер кад наши поједини стручњаци виде, да би им се труд исплатио и да ће наћи сигурна потрошача у народним књижницама, даће се на популарисање науке. Док не буде тога, дотле нам је увалудно се вајкати за популарном књижевношћу.

Да доскочи потреби за тим каталогом обратила се недавно управа академског и греначког друштва „Бегуша“ на књижевно одељење Матаце Српске са предлогом и молбом, да се оно потхвати тога посла и да уз сарадњу других познаваоца наше литературе састави тај каталог.

Друштво ово за оснивање народних књижница развиће се у првом реду свој рад на територију за који је добило концесију, али ће нема сумње благотворно утецати и на друге крајеве, где наш народ живи.

Док се и у другим крајевима не оснују слична друштва, ово ће друштво својим радом предњачити и потицати на рад и у другим крајевима, давати упуте, књиге и др.

Правила новосиноване сомборске народне књижнице су са малим изменама правила наших варошких, грађанских читао-

Мину још неколико минута и ми се нађосмо у станици: Ниш

Варош Ниш броји преко 24 000 житеља, а подељена је на варош Ниш, Јагодан-Малу, Београд Малу и још неке ситније делове.

Ниш лежи у долини Нишаве, која протиче кроз њега непосредно између средишње вароши и тврђаве. С једне стране је Горица а с друге Виник, подужи висови, где беху битке за ослобођење. Северно и западно су Мали и Велики Јастребац, иза којег је лепо уређена Рибарска Бања, где у овај мах борави и сам краљ Петар с принцем Јеленом.

Северо источно су Горњи и Доњи Матевац, где је Чегр, брдо, где је Синђелић учинио познато јунаштво у борби с Турцима, опаливши кубуром својом у лагуме, где беше смештен барут.

На Чегр излазе 19. маја ђаци свих нишких школа и војска, те тамо прослављају спомен на ове див-јунаке српске.

Према Винику имао је Стеван Немања своју цркву, а сад је ту капела св. Пантелје, коју су подигле Нишлије.

С десне обале Нишаве је Марково (Краљевића) Кале, а то је модерно утврђење. Још су ту висови Горица, Кангара, Детљак. А Нишава утиче у Јужну Мораву 10 километара од Ниша испод села Мрамора на 1/2 сахата.

(Свршетак се.)

ница, које су се устајале и потребују реформе

Правила сомборске народне књижнице отежавају приступ у њу и људима са неким манама, а како ће се болесник излечити, ако га не примите у болницу и не кажете му начин како ће се излечити? Забрањују држати политичке листове, те према томе не би смеле народне књижнице држати свога ратарскога листа „Срп Кола“ и друге.

Манипулација је комплицирана, те се бојати да ће се сав посао састојати око избора разних одбора.

И за то не могу се препоручити, да се као узорац употребљују при оснивању народних књижница у другим местима. Арад, 1. августа 1906. год.

Никола Наранчић,  
свр. правник

## Из школског круга.

Одбор учитељског збора новосадског школског среза одржао је одборску седницу дана 6. августа у Новом Саду, у којој су решавана следећи предмети:

Прочитани су и узети на знање разни дописи, који су стигли збору од последњег састанка, који је био светле недеље у Новом Саду.

Поједини поднесци, који су требали потврду виших автономних власти, поднесени су својим путем и начином надлежном месту. Поводом расправе Мл. Ђурошевића „Школе на сузбијању алкохолизма у народу“ — поднесена је резолуција овог збора свима среским учитељским зборовима, како у Бачкој, тако исто и у Банату, па и у Хрватској ради једнообразног рада: Шта би ваљала да чини школа и учитељство у томе погледу.

Прочитане су расправе, које су одређене за зборски састанак који је на реду и то:

Нов метод цртања, коју је расправу у смислу раније одлуке збора зготовио Јован Хаџић која је издана на оцену Мл. Ђурошевићу, као и то, да изнесе шта је урађено на том пољу по другим страним државама.

„Наставно градиво о даљем народном образовању“, које је прибрао Милорад Борђошки, издано је на оцену Танасији Костићу, учитељу новосадском.

Да би се покрили разни трошкови, које овај збор има решено је: учинити предлог главној скупштини, да се оснује зборска благајна, из које би се покривали евентуални трошкови. У ту сврху, као први улог, сваки члан збора да приложи по једну круну, а после по 50 нотура сваког зборског састанка.

После се саветовало још о појединим предметима мање важности — а за тим је утврђен овај дневни ред:

1. Отварање скупштине и избор два члана за оверовљење списица.
2. Извештај одбора о раду и помен умрлих чланова.
3. Нов метод цртања — Јован Хаџић.
4. Наставно градиво за даље народно образовање — Милорад Борђошки.
5. Критика на поднесене радове.
6. Критика на расправу „О непрезидној настави школској и телесној казни у основној школи“ (наставак од прошле зборске седнице).
7. Предлози одбора и скупштине.
8. Избор часништва и одбора.
9. Подела радова.
10. Одређење места за идући састанак.
11. Затварање скупштине.

Тиме је био исцрпљен дневни ред и седницу је затворио председник збора.

Зборска седница одржаће се 17. (30.) августа у четвртак после Велике Госпојине у Пирошу

## Политички преглед.

Грци и Бугари. Екуменски патријархат предао је порти једну ноту, у којој тражи да се заштите Грци, и њихове школе и цркве од бугарских насиља У тој се ноти вели, да у Бугарској и источној Румелији има око 100 хиљада Грка, они имају пет митрополита и велики број свештеника, школа и цркава. — Екуменски патријархат мора се старати за њихове потребе и њихову сигурност, а то му је дато и ферманом портаним. Чим који грчки митрополит добије берат

портан да је потврђен, одма екумански патријархат јавља бугарској влади имено вање тог митрополита и он онда посећује све дипломатске агенсте. Неоснована је дакле тврдња бугарске владе, да се имено вање њихово дешава без њеног знања.

Екуменски патријархат наводи затим жалосне догађаје у Варњи и вели, како патријархат мора се вратити или на свој стари захтев да порта призна бугарску шизму заједно са свима њеним последицама или да егзарх уклони све т. зв. бугарске владике, који су се у европским вилајетима настанили и да затвори бугарску цркву у Фанару и бугарски свештенички семинар у Перу.

На крају тражи екуменски патријархат да се Грцима врате све цркве и заводи, који су им Бугари отели и да се кривци казне.

Из овога се најјасније види, да се сукоб између Грка и Бугара све јаче заоштрава. Најмање ће пак тражење цариградског патријархата, да се бугарска шизма угуши и да се затворе бугарске цркве и школе, припомоћи што, да се то трење између Грка и Бугара на мирољубив начин реши. Па још да Турци реше тај њихов спор

Састанак немачког и енглеског владара. Утврђено је већ, да ће се цар Вилхелм и краљ Едвард састати у Филдрихсхофну. У политичким круговима много се говори о овом састанку и не верује се званичним и полувзваничним вестима, да ће тај састанак бити чисто лачне природе. Једни држе, да ће се на њему исцрпно претрести све, како би се опет могао испоставити пријатељски однос између Енглеске и Немачке. Други иду још даље, и веле, да ће на том састанку покушати немачки цар да задобије и енглеског владара, да се некако интервенише у Русији у корист старог поретка и руског двора и веле, за то је и одложен био већ намишљени састанак цара Николе и цара Вилхелма, јер се прво хтело да чује, како мисле о томе краљ Едвард и Енглеска

Прилике у Русији. Потврђују се вести, да су дворски кругови у Русији у ономадашњем министарском савету одлучно тражили, да се уведу војна диктатура. Тек кад је министар председник Столипин одлучно изјавио, да ће његова влада у том случају одма одступити, цар је допустио Столипину. Дворски кругови су због тога врло овлојеђени и држи се, да ће сад почети да рове и против Столипина, не били га оборили. Царским двором овладао је велика несигурност и ако је на 40.000 војника појачана стража, која двор чува. Савез руских савеза решио је новоно, да се најодлучније поради на томе, да се у целој Русији изведе општи штрајк. У Риги је одржан велики конгрес земљорадника, и донео резолуцију, да се племићска крунска и привена имања ако је икакво могуће, по међусобном споразуму парцелирају и уступе онима који немају земље. Да се задржи начело наследног права приватног имања. Арендирана земљишта да пређу полако у посед а нормална парцела да износи двадесет десјетинаа. Из Москве јављају још, да је збор свију руских савеза закључио, да што пре створи план, како да се заједнички поступи против анархистичких насиља.

## На изјаву Душана Радића

проф. срп. учит. школе у Сомбору.

(Свршетак.)

Какво „јако уображење“ налази јадни Радић на мени, то само он зна вада. Још ми није то данас нико одвадио. Али да је он себи многу бубу увртио у главу, то ћу ево доказати. Он себе сматра за најспремнијег професора на сомборској учитељској школи. Он је то више пута и јавно рекао, а ево и у његовој изјави у „Бранику“ свуда то избија. Када Радић тако шта вели, он је сигурно самог себе замислио на сомборској препарандији — других вада нема, или их и није било. Није био покојни Стојишић, који је куд и камо био и спремији и способнији и мирнији од Душана Радића? Зар није био покојни Јован Поповић, тако исто спреман, са таквом истом квалификацијом, па шта више, још је науке надопунио у иностранству, у Немачкој и Русији? Зар није био један Марко

Јаковљевић, који је опет у иностранству студирао? Зар није био један др. Паја Радосављевић, који је с одличним успехом свршио докторат филозофије и педагогије у Цариху, и који је осим тога слушао науку у Бечу и Јени? А ни један од споменутих није био тако дрвак као Радић; а жалосни Радић свршио филозофију у Пешти, па већ мисли, нико није тако паметан као он, нико нема таку спрему као он, нико није тако образован (!) као он!! Чудна ли ми чуда! Натакарити наочаре на врх носа, пустити браду, гледати небу под облаке, па паметан човек! Ако ти се ко јави, мрднеш левим брком, па то онда треба да сматра за особито одликовање од једног професора сомборске учитељске школе Годану и по дана био ми је професор и без браде и без наочари, а две године дана с брадом и са наочарима, те ме подсећа на курјана, који је длаку мењао, али у курјачка остаде ћуд иста, а у Радића још гора. Па онда оно маневрисање са нотесом по катедри! Зар то није грозно ображање! Више се бринуо за нотес, него за ученике. И онда још такав један професор сме да каже, да он „не схваћа свој професорски задатак тако“, да оде на час, испита лекцију, па онда з да одавде-довде и да дели саме лепе класе, па да буду сви одлични.

До душе, он схваћа свој професорски задатак још много горе, јер не само да толико и толико пута дође на час после пола часа, не само да испита лекцију као преко бундева, него још у тој грозничавој брзини изгрди човека, исћуша га, забележи му недовољну оцену, затвори га, одбије га од ручка у алемнеуму, пријави га професорском збору или управитељу и навуче му укор на врат! Ето, то је „професорски рад“ Душана Радића, који је себи уобразио, да је неки лумен, који са сомборске препарандије светли читавоме Српству!!

Вели Радић да у сомборској учитељској школи имаде много ображених „величина“ међу ученицима, а la Ол. Косић. На послетку ће још и то тврдити, да су сви ученици ображени величине, дакле нисам ја сам! Тужни Радићу, шта си дочекао, да самог себе исејаваш! Нико ти не ваља, ни ученици, јер су ображени величине, ни твоје колеге, јер нису никакви професори, прате твој „рад“ критичким оком, ни претпостављена власт ти не ваља, јер неће на твоје захтевање да против тебе спроведе истрагу, ни јавно мњење, јер ти недела осуђује, — нико у опште не ваља, само си ти некако нешто друго, нешто особито, нешто неприступачно, нешто... Јест, јест, и ја ево отворено велим, да је Душан Радић — уникум! То не роди на сваком дрвету! Толика тужакања толике грдње, толике истраге, толика ћушкања, толика чудеса, у које је све умешан сомборски Радић, то је ретко наћи! А још ређе је, да такоме човеку ништа не буде. Не треба томе Радић да се чуди у „Бранику“, томе се чудимо ми, који смо били ученици таквих привора! И када Радић увек остаде исти у Сомбору, разуме се да „не прима никаква савета, опомене а и поуке ни од кога“!! Тако шта и не утиче на један велеум!

Такав немиран дух, таково закерало и чепркало био је тај Радић, који је мене назвао неуредним, до крајности несавесним немирњаком који непрестано рови и дражи друге ученике! Ту је Радић заиста сажалења достојан, када своје рођене особине, са којих је другима и познат, јавно намеће другоме. Да слободоумна човека! Да заборавна човека, када још имаде смелости и то да тврди, да сам ја њега „мољакао“ и „свашта обрицао“! Да је Радић дебела образа, то сам знао, али да му је образ баш јединствен, то он сам доказује горњом тенденциозном тврђом. Ја Радића за себе никада и ни у ком случају нисам молио нити му шта обрицао. То је Радић може бити сневало, али на јави му се то није догодило, јер једнога Радића нисам ни имао за што да молим. Па још када таквим измишљотинама излази он на јавност, онда је човек одмах на чисту са његовом „изјавом“, начисто је и са тим шта је он с том изјавом управо и хтео да постигне. Само је срећа, што читалачка публика има мовга у глави, а не пекмева! Још Радић сме да спомиње наш страј! Та то је већ преко једно! Једном су приправници страјковали због тога, што је њиховог друга, Арсиног, на писменој матури ћушио. Наш разред, двадесет и осморо, осим тројице, страјковали смо због тога, што нас је све затворило, изгрдио на пасје име, ваћ како он то зна и разуме, и двојици је изадио и укор одмах и обећао да ће бити избачени из завода, а нас неколико називао кочијашким начином, да нам још више неважно чаршавари на врат, — само зато, што смо му пре часа рекли да сви нисмо спремни, те нека нас идућег часа пита, а да одмах предаје даље. Ми смо онда сви добили недовољну оцену, осим тројице,

који су баш били најслабији из мађарског језика, те му се таме увукли под његову милост и благонаклоност, што су само почели говорити. Ми смо се онда потужили управитељу Калићу, но слабе вајде беше од тога. Онда смо првог дана нас двадесет и осморо отишли са часа професора Радића. Онда је тек Радић видео, да је загустио, али тако се он онда понашао, као да се то тиче каквог бозација, а не њега. За време тога страјка није истина да сам ја „фиксирао“ на улици Радића и његове, јер управо нисам имао ни кога „фиксирати“ — моја шетња онуда више се тичала Радићевог леопускавог комплидука. Ако пак Радић мисли да смо се за љубав његове лепоте шетали онуда, онда имаде врло бујну машгу!

И сада још Радић вели, да сам се ја — „неваљалац“ — усудио да га нападем у његовој кући, да сам му попретио, како ћу му ја већ показати, и да ме је он „избацио“ — ту је Радић заиста хтео да буде „јуначина“ — из његове куће. За ово је Радић већ заслужио орден „за храброст“, кад то не би само била једна проста — лаж! Ја уопште никада нисам ни мислио да нападем Радића, јер била би ме срамота да таме мећем на коцку озбиљност своју. Него, када се Радић доказао и тога догађаја, због чега би се други стидео, да је на његовом месту, ја ћу га ево испричати

Било је то после нашега страјка, када смо очекивали изасланика Вел. Шк. Савета, који ће спровести истрагу због овога. Радићу је пошто-пото стало, да мене узлони, те да не бих био присутан на истрази, јер се мога исказа највише и бојао. Тако је вребао прилику, само да ме изаводе, па послеће он већ знати како ће ме нажитити. Та прилика дала му се баш после литургије о Духовима, када сам ја једној приправници пред њеним станом рекао неколико речи. Одмах ме је пред силним светом који је излазио из цркве назвао магарцем, и то је викнуо са друге стране улице. Ја сам онда помислио, да није у глави сазнам чист, но када ми је још надовезао, да је то зато, што се „шетам“ са приправницом, ја пређем преко улице и сасвим мирно му рећем, да повуче реч натраг. На то је он још већма беснио, дигао је обе песнице у вис и викнуо: „Ја ћу вам се већ осветити и показати!“ Ја не, што се причавају Радићу, то је за мачке. О томе боље Радић нека држи предавање у забавишту, него што срамоти и себе и оне, који су му указали гостопримство у своме листу.

А сад остављам читалачкој публици, да упоређи ово са Радићевом „изјавом“.

У Великој Кикинди, 1. августа 1906. г.  
Славко М. Косић,  
српски народни учитељ.

онако свршити све, као што је он то мислио. После истраге, управитељ ми рекао, да дођем сутра пре подне у једанаест часова, да ми објави резултат њиховог конференсања. Сутра-дан у осам часова изјутра већ сам био позван у варошку капетанију, где ми је полицајни комесар рекао, да ме на молбу Радићеву мора ставити под полицајни надзор. Још сам дакле био ученик сомборске учитељске школе, и као такав дошао сам под полицајни надзор. Што ту Радић није тражио против себе истрагу, па да видимо, ко би се нашао да му одобри овај гнусни поступак његов. Чудим се само, како још није топове довукао пред своју кућу, како се није забарикадирао, јер се за бога могао надати, да ћу га ја заробити и главу му уценити, као оно Арнаути што раде по Македонији!.. И тако лепо у једанаест часова изјави ми управитељу, да сам отпуштен из завода и да имам права уложити призив против ове одлуке на високо-славни Школски Савет. Но против оваког решења професорског збора уложио је сепаратни вотум већ професор М. Јаковљевић. Ја одем у Карловце, испричам на меродавном месту читаву ову ствар и за три дана будем враћен натраг у завод. Ето ту ми је требала „протекција земаљских посланика“, чиме се брукка Радић, да бих на време могао ствар привести крају, јер за две недеље дана био сам је већ испит, који сам покрај највеће пресије свршио са добрим успехом, а да сам за оцене имао „протекцију“, онда бих морао свршити најмање с одличним! Ја уопште протекције начеје нисам ни тражио, него они људи, који су ме добро познавали каква сам, заузели су се били за мене без да сам их ја молио, пошто су добро знали ко је и каква је један Душан Радић. А већможни Радић неће да опомене, да сам ја на крају IV. разреда, када ме је оборило из мађарског језика, тражио нову испитну комисију и исти предмет с успехом положио! То Радић не спомиње, јер, разуме се, таку бламажу још није ни од кога дочекао.

А што се Радић размеће са главним школским надзорником, боље би било да ћути. Ја не бих био поштед ни карактеран да износим на тапет дискретне разговоре оних, који више мени у прилог говоре, него ли Радићу. А оне „заводске тајне“, што се причавају Радићу, то је за мачке. О томе боље Радић нека држи предавање у забавишту, него што срамоти и себе и оне, који су му указали гостопримство у своме листу.

А сад остављам читалачкој публици, да упоређи ово са Радићевом „изјавом“.

У Великој Кикинди, 1. августа 1906. г.  
Славко М. Косић,  
српски народни учитељ.

## Вести из места и са стране.

### Румунски народносни клуб.

Будимпештански листови јављају, да су румунски посланици одлучили да оснују нарочити румунски клуб. Издат је већ и проглаз у упис. Проглас су потписали Борђе Пап, Тодор Михаели и Владислав Лукачи. Чланарина годишње износиће 12 К. Потписе скупљају Јован Сучиу, Аурел Влад, Тодор Михаели и Корнел Вредичану, који у Араду, Сасварошу купе потписе, за клубске чланове. Нови народносни румунски клуб отвориће се септембра и тада ће бити прва конститујушућа седница.

### Несрећа на Дунаву.

Јуче по подне око пола пет сати сео је на петроварадинској обала у чун лајтант 70 регименте Либман са једним кадетом и једним капларом. Чун је био мали, те кад су дошли на савијатак Дунава, где овај тече према Карловцима, наишли су на јаку маницу, чун се изврну, сва тројица попадају у воду. Либман је упућивао кадета да се узвати за чун, која је то и учинио, па и каплара са собом повукао и обоје се спасоше. Али Либман је био допао матице, борио се лавовском снагом, већ је био присио на три метра до обале, али овде се тако уморио, да је за тренутак потонуо и бесни вали га прогуташе и Либмана нестале. Удавио се. Одма су дошли рибари на чамцима. Преко три сата су у тој околини, где се несрећа догодила, тражили, али све беше узалуд, јер удављеног Либмана не нађоше више. Силан свет се скупио тамо на Дунаву, из Петроварадина и Новог Сада и распитиваше се, шта се десило Многи, који су Либмана познавали, жалели су га, јер беше врло питоме нарави.

### Нови српски свештеници у Америци.

На расписани стечај на место пароха код цркве српско-православне у Донтовну, у Америци, пријавило се ништа мање него тринаест свештеника. — Црквена је скупштина у својој седници од 17. с. м.

једногласно изабрала за пароха Јована Краји  
човића, досадашњег пароха у Вршцу у Лици. Било  
би вредно знати, да ли наше свештенство потеже у  
Америку да послужи тамо српском народу, или су  
други разлози.

### Кошут неће у Букурешт.

Ово дана пронешена је вест кроз штампу, да ће  
идућег месеца министар трговине Фрања Кошут,  
походити изложбу у Букурешту. Сада полуванично  
опровргавају ту вест и тврде, да Кошут неће ни  
у Букурешт.

### Ч и т у љ а.

Јављају нам из Београда, да је тамо у понеде-  
љак преминуо а јуче, у уторак, сарањен Стева Аки-  
мовић-Маченко, родом из Вршца. — Покојни Стева  
био је добар Србин, учествовао је 1875. г. у српско-  
турском рату са другим Вршчанима као доброво-  
љац, те се после рата више није враћао у Вршца,  
већ је ступио у српску војску, постигав чин наред-  
ника, а за тим је био приватан и државни чинов-  
ник. Лана му црна земља била.

### Провале облака.

— Јуче смо донели вест о провали облака у  
хувадској жупанији у Ватоњи, а сад горњи листови  
јављају, да је провале облака било још и у купа-  
тилу Бартфи и у Хајдубесермењу. У Бартфи је у  
прошлу суботу око 4 сата по подне наступила на  
један пут бура, уз велики илусак кише, круна лед  
и на послетку провала облака. Вода, која се са брда  
слила, одједном је поплавила купатило. Гости, који  
су хтели да се спасу, газили су по води до колена  
по стази за шетњу, запомагајући за помоћ. Вода је  
ушла у купалишне и трговачке зграде, те је сил-  
ну штету проузроковала. — Ватрогасци и војна  
музика дали се одмах на посао, да спасу децу и  
друго што се дало од штете снасти. Бура се тек  
око 7 сати у вече стимала. — У Хајдубесермењу  
је у уторак у вече јак вихор беснио. Гром је више  
пута ударио. Три су салаша изгорела. Услед велике  
провале облака вода је поплавила станове салашана,  
који су приморани били из кућа се иселити. На за-  
падном хатару општине изгореле су две велике ка-  
маре жита и јечма.

Пишу „Српској Рајечи“ из Прибоја, да је 15.  
о. м. била ужасна провала облака, која је велику  
штету нанела. Једног човека затрпала је појата, и  
он је био сав осим главе покривен песком и земљом,  
што је бујица довела. Једној жени однела је бујица  
дете од 2 године из наручја и она се једва спасла.  
Војници су нашли затрпану мртву једну девојчицу  
од 8 година, а дете још нису нашли. Кућа има не-  
колико порушених.

### На све стране настала скупоћа меса.

Услед затворене српске границе наступила је на  
све стране скупоћа меса, тако, да се грађани свуда  
буне и оштро осуђују аустријску политику, ради  
које мора народ да трпи оскудицу, а и за ово крат-  
ко време истеран му је новац из џепа, тако, да  
даље овко дуго не може трајати. Касапи од како  
је српска граница затворена, морају у држави из  
свих већих места да догађају стоку за престоницу  
и наравно да је услед тога свуда поскупило месо.  
Тако на пр. у Дебрецину је пре затварања границе  
била говеђина по 1 К и 20 пот., а данас стаје 1  
К и 40 пот.; телеђина је била 1 К и 20 пот., а да-  
нас стаје 1 К и 60 п. Пар пилића је пре тога био  
по 1 круну, данас стаје 3 К. У Јегри је говеђина  
од 1 К и 20 скочила на 1 К и 80, а данас стаје  
2 круне, по то је исто и телетина. У Острогону је  
од 1 К и 36 скочила цена на 1 К и 72 пот. гове-  
ђини, а телетина стаје 2 К. У Ђули је говеђина по  
1 К и 40, а телеђина по 1 К и 90. У Клузу је  
говеђина по 1 К и 56, а телетина по 2 К. У Ко-  
морану је по 1 К и 36 пот. говеђина, а телетина  
по 1 К и 80. Но у Печују је ових дана говеђина  
достигла цену по 2 К и 36 потура, а у Иглоу још  
вишу цену, тамо је по 3 К била продавана. Све ове  
податке извадили смо из мађарског листа „Алкот-  
мања“ бр. 187. Па кад већ данас тако жалосно  
стоји са ценама према ценама, што су пре затва-  
рања границе биле, а да шта ће бити док се ово  
мало стоке што у земљи има прореди, пошто ће  
онда бити кила говеђине, кад су ево већ сад у  
Иглоу (горња Угарска) продавали по 3 круне кило-  
грам. Хоће ли то грађанство мирно сносити или ће  
по примеру будимпештанског грађанства тражити  
на меродавном месту, да неугоду са скупоћом меса  
отклоне.

### Забава у Перлезу.

На св. Илију о. г. приредиле абитуриенти и а-  
кадемска омладина новосадска у Перлезу концерат  
са игранком. Сам концерат је испео на опште за-  
довољство. Програм се састојао из 7 тачака, од ко-  
јих пет беху песме а две свирке у тамбуру. Заиста  
не може се рећи у чему су ови млади људи потпу-  
нији, да ли у певању или у свирању! Дружиница —

њих 12 на броју — располаже добрим и врло при-  
јатним гласовима, тако да им је певање — а нар-  
очито пијано најскладније. Дружина је појала тога  
дана и у цркви, и то преко сваког очекивања! Што  
се тиче свирке у тамбуру, држимо, да би им поза-  
видео и многи „прави“ тамбураш! У том су просто  
уметници! Коровођи дружине нека је хвала и част  
на труду; нека знаде да му труд није узалуд! Ко-  
ровођа г. Матић располаже и врло добрим гласом а  
и таквом вештином управља својим малим кором  
да слушаоцу изгледа као да не слуша ђаке који тек  
збацише са себе школску прашину него другогодш-  
ње уметнике певаче. Понашање сваког појединог  
члана је просто изнад сваке хвале! Препоручујемо  
ову дружиницу сваком већем а и мањем српском  
месту. Мало труда па ево свуда ових скромних и  
вредних младих људи да пожу такав успех и да  
оставе тако пријатан спомен, каквом успеху се чо-  
век збиља и не нада, а сама успомена на њих рађа  
жељу да их човек што пре види и слуша! Надамо  
се да је и дружина отишла одавде задовољна, ма да  
је желети било да је поред оног огромног моралног  
успеха који је дружина постигла и материјалан у-  
спех био већи.

Но што не беше вечерас, може бити јесенас! Ко  
овако лепо куца дрвени пут на врата, томе се други  
пут врата сама отварају.

Желимо дружини успеха на даљем путу и да  
истраје, јер дело које је започела сваке хвале је  
достојно.

### Лечилиште за сушичаве у Великом Варадину.

Јављају нам из Великог Варадина, да је тамо  
уочињен велики подрет у грађанству да се зида  
лечилиште за сушичаве (јектичаве). Лечилиште хоће  
на сваки начин слично пештанском да подигну. Тро-  
шак око подизања лечилишта (санаторијума) мисле  
да из прилога скупе, а трошак око издржавања  
истог мисле да од владе добију и већ су поднели  
молбу у тој ствари на Андрашија, министра ун-  
тарњих послова.

### Брзојави „Застави“.

Српске 26 јула

Прилике у Угарској.

Вудимпешта. Потпуно су неистини-  
те вести, да ће сабор угарски јануара ме-  
сеца расправити изборну реформу а маја  
да ће бити нови избори.

Народносни посланици посетиће  
августа месеца изложбу у Букурешту. Ру-  
мунска културна лига им припрема сјајан  
дочек. (Ова вест треба да се потврди.  
„Пр. Ур 3“).

Прилике у Русији.

Петроград. Није истинита вест да ће  
Столипин одступити.

Представници думе чим су стигли у  
своје изборне срезове ухапшени су на за-  
повест гувернера.

Велики општи штрајк изгледа да није  
успео. Жељезничари су се изјавили за ге-  
нералан штрајк.

У Кавказу шири се побуна у свима  
срезовима. Буне се и војници у свима гар-  
низонима.

Москва. Генералан штрајк није испео  
за руком. Агитатори су затворени. Од чет-  
врт милиона радника штрајкују само 20.000.

Рига. Затворено је 66 војних ђака ма-  
троза што су штрајковали.

Побуна војника.

Цариград. На превозном броду који  
је из Трапезунта носио регруте за Јемен,  
букнула је побуна.

Утопљен брод.

Мадрид. Званично је утврђено да је  
са бродом „Сирио“ изгубило живот 328  
особа.

### Т р г о в и н а.

НОВИ САД, 26. јула 1906. године.

Пшеница прве квалитете 14 к. — п. до 14 к. — п.  
Пшеница нова — к. — п. до — к. — п.  
Пшеница средња 13 к. 60 п. до 13 к. 80 пот.  
Пшеница лакша 13 к. — п. до 13 к. 40 пот.  
Наполида нова 12 кр. 60 п. до 13 кр. — пот.  
Јечам 11 круна — пот. до 11 кр. 20 пот.  
Зоб нова 12 кр. 20 пот. до 12 кр. 40 пот.  
Кукуруз у зрну н. 12 кр. 60 п. до 12 кр. 80 п.  
Кукуруз у клинцу. — кр. — п. до — кр. — пот.  
Маст 140 кр. — пот. до — кр. — пот.  
Славина 140 кр. — пот. до — кр. — пот.  
Славина паљена 140 кр. — п. до — кр. — п.

## НА ПРОДАЈУ. ВОДЕНИЦА на Дунаву ФУТОГА

продаје се. Снабдевена је најновијим спра-  
вама. Распитати код  
1017 1-3 Глише Русовог 0 Futak (Bácska).

### Kihirdetés.

A kátyi anyakönyvi kerület alulírott anyakönyv-  
vezető helyettes kihirdeti, hogy:

1. Kulpinacz Száva, ki családi állapotára nézve:  
nőtlen és a kinek vallása: görög keleti, állása (foglal-  
kozása): kisbirtokos, lakóhelye: Káty, születési helye:  
Káty, születési ideje: 1876. évi augusztus hó 26. napja  
s a ki Kulpinacz Márko és Kukoly Draginya fia  
2. Kovacsevics Dusicza, ki családi állapotára néz-  
ve: hajadon és a kinek vallása: görög keleti, állása  
(foglalkozása): háztartásbeli, lakóhelye: Beocsin szül-  
letési helye: Beocsin, születési ideje: 1887. évi február  
hó 5-ik napja s a ki Kovacsevics Zsviko és Mladenovic  
Maria leánya egymással házasságot szándékoznak  
kötni.

Felhivatnak mindazok, a kiknek a nevezett háza-  
sulókra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy  
a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk  
van, hogy ezt alulírott anyakönyvvezetőnél (helyettes-  
nél) közvetlenül, vagy a kifüggesztési hely községi  
előjárósága (illetőleg anyakönyvvezetője) útján jelent-  
sék be.

Ezt a kihirdetés a következő helyeken kell telje-  
síteni, u. m.: Káty és a „Zasztava“ című napilapban.  
Kelt Kátyon, 1906. évi augusztus hó 9-ik napján.

Kremmer Lajos s k.,  
anyakönyvvezető helyettes.

### Објава.

Долепотписана заменик матричара матричарног  
звана у Каћу објављује, да:

1. Сава Кулпинац, нежењен, православне вере,  
по занимању малопоседник, живи у Каћу, рођен у  
Каћу, родио се 26. августа 1876. год., син Марка  
Кулпинаца и Драгиње Кукожеве.

2. Душица Ковачевићева, по породичном поло-  
жају неудата, православне вере, по занимању дома-  
ћица, живи у Беоцину, рођена у Беоцину 5. фебру-  
ара 1887. године, кћи Жавка Ковачевића и Марије  
Младеновићеве, намеравају да у брак ступе.

Позивају се сви они, који знају за какву зако-  
ниту препреку против овога брака да то пријаве  
долепотписаном или општинском поглаварству где  
ће горња објава обнародована бити.

Ову објаву треба обнародовати на следећим ме-  
стима, као у Каћу и у дневном листу „Застави“.  
У Каћу, 6. августа 1906. год.

Лајош Кремер с. р.,

1016 1-1

зам. ник. матричара.

### За моју ковачку радњу

потребујем једног старијег и једног мла-  
ђег помоћника, који су добри ПОТКИ-  
ВАЧИ. Ступити могу одма или за 14 дана.

976 2-2

ВАСА ЂОСИЋ, ковач  
у Панчеву.

ЗА МОЈУ  
ШПЕЦЕРАЈСКУ и ДЕЛИКАТЕСА ТРГОВИНУ  
треба једног ваљаног, солидног  
ПОМОЋНИКА,

који говори потпуно српски, немачки и мађарски;  
и једног одраслог, 14—15 година старог

ШЕГРТА.

Ступити могу одмах у радњу.

959 2-2

Велимир Радак  
у Митровици.

МАНУФАКТУРНА И ПОМОДНА  
ТРГОВИНА  
Макса Розенберга  
У ШИДУ

потребује млађег помоћника вичног  
тој струци и продаји памука, Сту-  
пање одмах.

980 2-2

ГОСТИОНА  
СТАРЕ ПИВАРЕ

у Митровици

издаје се од 1. новембра 1906. год.  
под закуп на три године.

Понуде прима до краја августа  
1906.

Пивара Франца Гамиршека.

1009 2-3

## С т е ч а ј.

На једно упражњено учитељско и једно учитељско место на овомесној српској вероисповедној школи овим се расписује стечај.

Плата учитељу је ово: основна плата К 840, за држање повторне школе К 80 кад је држао буде, (а држи је сваке друге године) од погребна кад позван буде К 2, од парастоса К 1, паушал за писање потребе К 20, 2/4 ланца добре обраће земље, на коју учитељ сав терет сноси, четир хвата тврди дрва, стан по пропису с баштом, и петогодишњи доплатак. — За пероводство и рачуноводство К 80. — Желити би било да се и лично пријаве.

Плата учитељица је К 720, за држање повторне школе К 80, 1/4 ланца баште ван села, три хвата тврди дрва, стан по пропису с баштом, паушала за писање потребе К 20 и петогодишњи доплатак.

Дужности су школском уредбом прописане.

Предаваће у оним разредима, које им школски одбор буде доделио, а учитељица ће обавезана бити сву женску децу из обе школе у ручном раду обучавати, и црква похађати.

Рок стечају је 15. (28) августа.

Из седнице месног школског одбора држане у Варјашу 23. јула (5. августа) 1906.

Бура Лукин

председник школ. одбора.

1013 1-3

## С т е ч а ј.

На упражњено учитељско место у срп. прав. вероисп. шесто разредној основној школи у Великом Гају овим се отвара стечај.

Са овим учитељским местом склопана је ова плата: за редовну школу К 600, за повторну школу К 80, за писање прибор К 10, у име ставарине К 120 у име личног огрева К 20.

Дужности су одређене школ уредбом од год. 1872. и наредбама школских власти.

Молбенице ваља слати на месни школски одбор у току од шест недеља рачунајући од првог уврштење овога стечаја у „Застави.“

Из седнице месног школског одбора држане у Великом Гају 20. јула (2. авг.) 1906. год.

Живан Рајковић Богољуб Петровић  
перовођа. 1014 1-3 председник.

## ПРЕДАЈА РАДЉЕ.

Мања радња шпецерајске и кратке робе предаје се. Обратити се ваља на администрацију „Заставе“ под шифром „Будућност“.

993 4-5

ПОМОДНО-МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА

## Ђере Аврамовог

у БЕОДРИ

потребује два млађа помоћника, који одма или за 14 дана ступити могу.

1015 1-2

## О г л а с.

Симициница са биргузом и касапницом и цела кућа број 349 у главном сокаку преко пута поште у Срем Карловцима са 6 соба, два подрума, шталом, шупом за дрва, вин градом у дворишту око три мотике, издаје се под најам од 1. септембра по новом календару ове године, те се тога ради наређује дражба за 6. (19.) август на Прображеније у 11 сати пре подне у старатељској писарни у гимназији у Карловцима.

Најамни услови могу се дознати у кураторској писарни у гимназији.

У Карловцима 6. августа (24. јула) 1906. године.

1011 1-3

И. Павловић.

## С т е ч а ј.

На упражњено учитељско место овим се отвара стечај. Учитељска плата 800 круна, за повторну школу 80 круна, у име паушала 2) круна, после 3 ланца обраће земље, на коју је дужан порез платити и да је дужан редовно рјеније држати после од Морцибановог фонда имале 20 круна и једну башту добија изван села од 80 квадрата. После имаде слободан стан, који се садржава од 2 собе, коморе, кујне шупе за огрев и тако даље. Авлија са баштом чини 300 квадрата. После добија огрева за 2 пећке и то за једну у школи и за једну у свом стану, које се са угљем каду. — Плату сваког месеца првог напред добија.

Новоизабрана имаће предавати у разредима које јој месни школски одбор додели, све оне предмете које школска уредба од 17. јула 1872 год. и дисциплинарна правила од године 1876. прописује.

Рок стечаја је до 15. августа, то јест до Велике Госпојине.

Молбе треба слати на школски одбор. У Чоки, 9-ог јула 1906. године.

Никола Дукин

председник.

915 3-3

## О г л а с.

Позивају се дипломирани стручњаци — архитекти — који су вољни сачинити прорачуне и планове за темељну поправку цркве, да се изволе у што краћем року јавити председништву црквене општине.

Награђен биће онај прорачун и план, који црквена општина усвоји да изведе. У Ст. Керу 24. јула 1906.

Председништво.

1001 2-3

Бр. Ц. С. 346.

ех 1906

## С т е ч а ј.

У заклади блаженопочивше баронице Еуфимије Јовишке отвара се стечај на два упражњена стипендијска места са стипендијом од 500 круна годишње. И то: 1. једно за каменоресца, 2. једно за грађевинара. Питомци и једне и друге струке дужни су похађати нижу реалку.

Молиоци нека приложе ув молбу:

1. крштено писмо;
2. школску сведоцбу последњег стечаја;
3. лечничку сведоцбу: а) да је телесно здрав и развијен и б) да је накаламљен богињама;
4. сведоцбу сиромаштва.

Рок је стечају 13. август по старом календару. Приспеле молбенице после овога рока неће се узети у обзир.

По закладном уставу, питомци морају бити српске православне вере и народности и обавезани су слушати гореозначених школа у земљама круне св. Стевана.

Првенство имају они, који су рођени у Старом Бечеју и ако им је општа оцена у школској сведоцби барем добра и тек у оскудици Старобечејаца увеће се у обзир и други ученици, који су рођени у земљама круне св. Стевана, а вере су православно и народности српске.

Ни један питомац не може у исто доба уживати другу коју стипендију.

Ако би изабрани питомац самовољно, без дозволе месне црквене скупштине промену одређену му струку, тај корак, по закладном уставу, повлачи за собом губитак саме стипендије.

Она ће се молба узети само у обзир, на којој буде тачно означена она струка, коју молитељ жели поступити; ако би која молба дошла без означене струке, иста се неће узети у обзир.

Молбенице упућене на скупштину, достављају се председништву ове општине.

Из скупштинске седнице српске православне црквеношколске општине у Старом Бечеју држане 20. јула (2. августа) 1906.

Св. Мартиновић Стева Живковић  
пр. перовођа. 1002 2-3 подпредседник.

999 2-3

Екс бр. 93.

1906

## С т е ч а ј.

На ново установљено учитељско место српске основне треће школе у Св. Петру (торонт ж) овим се ради сталног попуњавања стечај расписује.

Плата је годишња 800 круна, за дрва 60 круна, за писање паушал 20 круна, 100 круна годишње за станарину док општина не подигне који ће одма с пролећа 1907. год. видати, а после леп стан са 3 патосане собе, кујне, коморе штале и 400 баште, 50 круна за перовођство и рачуноводство за које ће бити учитељ дужан све послове око перовођства отправљати, и сламе преко зиме колико устреба. Нововабрани учитељ предаваћа у оним разредима које му школски одбор додели, осим тога ће бити дужан на левој певници недељом и празником као и о великом ускршњем посту на јутрењу и пређеосветице ној служби средом и петком долазити и појати. Рок стечаја 20. августа (2 севт.) о. г. у који дан ће се и избор обавити. Нововабрани ваузеће своје место одма и желети је да се компетенти лично прикажу.

Из седнице месног школског одбора држане у Св. Петру 16/29. јула 1906. године.

Симеон Пуник, Јова Лазић  
перовођа. председник школ. одбора.

984 2-3

## Дражбени оглас.

Долепотписана српска православна црквена општина ће ради издавања градње ШКОЛСКОГ ЗДАЊА држати месеца 30. јула (12. августа) јавну дражбу на мањак.

Предвиђена свота је 15.100 К пипманције 5% а ко посао добије полаже 10% каулу.

У Ст. Паланци 17 (30.) јула 1906.

Љубиша Марцикић

председник.

998 3-3

## Дражбени оглас.

Расписује се овим за дан 29. јула (11. августа) дражба на мањак ради градње велике

марвене штале на манастирском салашу.

Цео посао прорачуњен је на 18.000 К а циглу и цреп даје манастир. Примају се само писмене понуде, ако су обложене са 5% јамчевине, и ако потичу од испитаних грађевинара, и досталац ће имати јамчевину своју гопунити на 10%.

Управа манастира садржава себи право да посао повери и такоме нудиоцу, чија понуда није мајмања. План и прорачун могу се до дана дражбе у свако доба видети у манастирској канцеларији.

Манастир Ковиљ 18. (31.) јула 1906. године.

992 3-3

Управа манастира Ковиља.

## Објава.

Овим се поштованој публици до знања ставља, да је

## новосаграђено купатило

већ од 1. августа о. г. отворено, те је исто по најмодернијем стилу удешено.

У Ст. Сланкамену, 3. августа 1906.

У П Р А В А

СЛАНОГ КУПАТИЛА.

997 2-3

## Пражим једну добру

## ГОСТИОНИЦУ

под закуп или под рачун

у српском месту. Кујну извршну држим а такође и добро пиће. Дотични нека се обрати администрацији „Заставе.“

995 2-3

# ОК УШАЈТЕ

производе  
**ВИДРИНЕ ТВОРНИЦЕ ХРАЊИВА**  
■ У ПРАГУ VIII.!



Видрина житна нава.  
Видрин зачин за чорбу.  
Видрине чорбине конзерве (најлепша наковоћа).  
Шумеће лимонадове бонбоне: „Амбо“, „Ленгер“, „Француске“ и „Бене“.  
„Бухтин“ додатна колачима.  
„Малинов грож“.

Облатне: карловарске, од масла специјалитет, десерт делминат, малинови резни.

Скоро код свих трговаца!  
Где не можете добити, тражите ценовник директно од нас.

566 13-25

## СОМБОРСКА трговачка и занатлијска ● БАНКА ●

тражни  
**два млађа чиновника**  
који су свршили трговачку школу и практично радили у ком новчаном заводу, а говоре осим српског језика још мађарски и немачки.  
Плата ће им се одредити према способности.  
Рок пријаве је 30. августа по рим.  
933 4-4  
**У П Р А В А.**

**Један изврстан кројач**  
за цивил и војно одело, који је врло практичан у кроју, радио је више година самостално, а био је и кројач, рад је опет ступити у какву добру радњу као кројач (душнајдер). — Кома треба добар кројач за радњу, нека се изволи обратити администрацији „Заставе“ под знаком „Д. К.“. Поред српског говори још два страна језика, чита и пише.  
928 3-4

Т Р А Ж И М  
**изврсног ПОМОЋНИКА**  
за кратку, мушку и женску модну робу.  
Ко жели то место добити, мора потпуно владати српским, немачким и мађарским језиком.  
Оферти се шаљу на  
1003 2-3  
**Koloman Weiss**  
Вршац.

Српско православно привено добротворно и просветно друштво  
**„ПРИЈАТЕЉ“**  
при српској православној хришћанској оца Николе у Сегедину  
са обезбедом од 2000 круна

потребу је још само 200 чланова, па чим се скупи тај број чланова, одмах ће I-во коло отпочети свој хумани задатак; зато управа овог друштва позива Србе и Српкиње, да се пожури са уписивањем у исто.  
Чланови могу бити само Срби и Српкиње православне вере из Аустро-Угарске и окупираних покрајина, који су здрави, ако су пунолетни и нису рођени пре 1852. године, ако поштомском упутницом одмах пошаљу 8 круна (4 за уписнину и 4 за чланарину) По пријему тих 8 круна управа наша, одмах ће дотичној особи послати потврду и вужне тисканице, да их испуни исти, и амо нам их врати.  
Чим се попуни потпуни број у I-вом колу, сваки члан ће добити уредну друштвену обезвизицу на 2000 круна и у случају смрти, ма којег нашег члана, насљедници његови одмах добиће од друштва нашега 2000 круна без икаквог одбитка.

Опажмо: да се чланарина доживотно плаћа (4 К) а посмртнина по сваком умрлом члану 4 К све докле, док у друштвену благајну не уплати 30 смртних случајева, и тако кад који члан уплати у друштвену благајну 1200 К. После тога, ма колико живео он више не плаћа смртне случајева. Ако се временом оснује ма колики број кола, чланови првог кола имају право ступити и у та остала кола и добијају од сваког појединог таковог новооснованог кола друштвену обезвизицу на 2000 К. Целокупни штатут овога друштва отштампан је у обезвизици друштвеној, која ће се издати сваком члану, чим се које коло образује на потпуни број свој.  
Наше друштво даје и на просветне цели 30% од чистог прихода.

У име друштвене управе:  
Јов. Ђ. Ђосић с. р. Лазар Шевић с. р.  
учитељ—тајник. парох—управитељ.  
Шандор Мајски с. р.  
трговац—поседник благајника. 887 3-3

**Виноград** од 2 јутра  
на лепом месту у карловачком пољу идући СТРАЖИЛОВУ продајем из слободне руке.  
За своју мануфактурну трговину треба једног ШЕГРТА, који је бар два разреда средњих школа свршио  
Ђока Секулић,  
938 8-8  
Карловци.

ГЛАВНИ ДЕПО ПРАВОГ  
**ШТАЈНБРУШКОГ ПИВА**  
**ЂУЛЕ БАУЕРА**  
НОВИ САД, Успенска улица бр. 5.  
уповорава сваког, да се само код њега може добити у флашама 613 19-  
ПРАВО ШТАЈНБРУШКО ПИВО  
прве уг. деоничарске штајнбрушке пиваре, као и

ПРАВО БУДВАЈСКО ПИВО  
из светског познатог будвајског прастарог извора грађанске пиваре, која је 1795. г у Будвајсу основана. Право штајнбрушко, као и право будвајско пиво, познаје се не само по вигнети (цедуљи на флаши) него нарочито по запушачу на коме се налази жиг: Bauer Gyula.

### Помоћ болном човечанству.

**РУСАНДА**  
лековито блатно купатило  
У МЕЛЕНЦИ  
јединствено лечиште, које особито лежи од севотине кроничне реуме, скрофула у свима облицима и појавама, — кожне болести, које, никакве масти нису у стању излечити, а нарочито

**Psoriasis и Prurigo**  
Лечи: живчане болести, женски неуредан крвоток, костобољу и застарели дуес.  
**Русанда** је отворена до 1. ог септембра 1906. год. Удешена је са свима удобностима за госте. Ближа извешћа даје управа купатила Русанде и деловођство православне црквене општине у Меленцима.  
Саобраћај жељезнички је дневно са 8 возова У Меленцима има пошта, телефон и телеграф.  
Адреса за брзојаве је:  
922 2-3  
**Управа Русанде**  
Меленци

ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ И ОДРЖАВАЊЕ ЖЕНСКЕ ЛЕПОТЕ  
најбоље је средство свуда омиљена и светског гласа

## КОРНЕЛИЈА ПОМАДА ЗА ЛИЦЕ

Ова помада је изврсно средство против пегна на лицу и рукама, митесера, бубуљица и т. д., а уз то је нешкодљива и хемијски чиста.

**ЦЕНА:** малој теги са упутством 1 круна  
великој теги са упутством 2 круне.

Корнелија сапун 1 комад 1 круна. Може се добити код произвођача:  
Апотека код „Круне“ **МИЛЕНЕ ЛЕСКОВЦА**  
у Ст. Врбасу (Ó Verbász. Bácska). 604 16-  
Може се добити и у Новом Саду у дрогерији г. Оскара Клајна

**ПРИМА:**  
Улоге на књижице по 4%, „недељне улоге“ по уделу 50 потура недељно са 4%.  
Порезу на камату плаћа сам завод.  
511 19-

Основана 1870. године.

## СРПСКА ЗАДРУГА

ЗА МЕЂУСОБНО ПОМАГАЊЕ И ШТЕДЉУ  
У НОВОМ САДУ,  
Ћурчијска улица број 6.  
Основана 1870. године.

**ИЗДАЈЕ:**  
Зајмове на менице, обезвизице и на непокретно имање под најповољнијим условима.